

İQTİSADİYYAT

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Bu gün Azərbaycan-Çin münasibətləri yüksək səviyyədədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Çin Xalq Respublikası Sədrinin dəvəti ilə 2-ci "Bir kəmə, bir yol" beynəlxalq forumunda iştirak etmək üçün aprelin 24-də bu ölkəyə işgüzar səfərə gəlib.

*****

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 24-də Pekində "ZTE" Korporasiyasının sədri Li Zixue ilə görüşüb. Prezident İlham Əliyev bu əməkdaşlığın uğurlu olacağına ümid etdiyini bildirmişdir. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının inkişafının Azərbaycanda prioritet sahələrdən olduğunu deyən dövlətimizin başçısı son illərdə bu sektorun inkişafı üçün xeyli işlərin görüldüyünü, bu sahəyə investisiyaların yatırıldığını, xarici tərəfdaşlarla əlaqələrin genişləndiyini demişdir.

*****

Azərbaycan Respublikasının Prezi-

denti İlham Əliyev aprelin 24-də Pekində "CETC" Korporasiyasının baş direktoru Vu Mançin ilə görüşüb.

Ölkələrimiz arasında dostluq əlaqələrinin mövcud olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, Azərbaycan Çinin böyük şirkətlərinin ölkəmizdə fəal iş görmələrində maraqlıdır.

Dövlətimizin başçısı artıq Çinin bir çox şirkətlərinin təmsalında yaxşı tərəfdaşlığın yarandığını bildirmiş və Azərbaycanda xarici şirkətlər üçün geniş fəaliyyət sahəsinin olduğunu qeyd etmişdir.

*****

Aprelin 24-də Pekində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin görüşü olub.

Çin Xalq Respublikasının sədri Si CİNPİN Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevi salamlamış,

onun "Bir kəmə, bir yol" ikinci Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumuna qatılmasını yüksək qiymətləndirmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham ƏLİYEV demişdir:

"Bir kəmə, bir yol" Forumunun keçirilməsi çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Hələ 2015-ci ildə Sizin ölkənizə dövlət səfərimi və burda mənə göstərilən qonaqpərvərliyi xatırlamaq istə-

dim. O vaxt Sizinlə biz "İpək Yolu İqtisadi Kəməri" haqqında Anlaşma Memorandumunu imzaladıq.

Bu gün bizim siyasi münasibətlərimiz yüksək səviyyədədir. Biz beynəlxalq təşkilatlarda fəal qarşılıqlı əlaqə saxlamırıq.

*****

Görüşdə Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın "Vahid Çin" siyasətini ardıcıl surətdə dəstəklədiyini vurğulamışdır. Dövlətimizin başçısı Çinin bütün sahələrdə əldə etdiyi böyük uğurlarla bağlı təbriklərini çatdırmışdır. Söhbət zamanı infrastruktur, logistika, energetika, turizm, kənd təsərrüfatı, investisiya, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, təhsil və humanitar sahələrdə, o cümlədən hüquq-mühafizə orqanları arasında əməkdaşlıq və beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunmuşdur.

YOL OLAN YERDƏ İNKİŞAF DA VAR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 23-də Bakının Xəzər rayonunda Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun açılışında iştirak edib.

Prezident İlham Əliyev sakinlərlə görüşərək demişdir:

"Çox şadam ki, Mərdəkan qəsəbəsində çox gözəl infrastruktur layihələri icra edilir və yollar salınır, qəsəbənin digər problemləri öz həllini tapır.

Yol inkişaf üçün əsas şərtlərdən biridir. Buzovna-Mərdəkan yolu keçən il istifadəyə verilib. Bu yol mövcud deyildi. İndi isə yoldan istifadə olunur, yolboyu binalar tikilir, ictimai yerlər, ictimai obyektlər salınır. Yəni, yol olan yerdə inkişaf da var. Azərbaycanda son illərdə bütün

yerlərdə müasir yol infrastrukturunu yaradırlar, o cümlədən Bakı qəsəbələrində. İndi isə Mərdəkan-Qala yolunun açılışını qeyd edirik. Bu, əslində onu göstərir ki, hər bir sahədə, hər bir bölgədə ən müasir standartlar tətbiq olunur.

Dövlət başçısı qəsəbə sakinləri ilə söhbət etmişdir.

Sonra Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin sədri Saleh Məmmədov Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolu layihəsi çərçivəsində görülən işlər barədə Prezident İlham Əliyevə məlumat vermişdir.

Bildirilmişdir ki, dövlətimizin başçısının 2014-cü ildə imzaladığı Sərəncamla təsdiq edilən "2014-2016-cı illərdə Bakı şəhərinin və

onun qəsəbələrində sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı"nda Xəzər rayonunda Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolu layihəsinin həyata keçirilməsi də nəzərdə tutulmuşdu. Bu yol layihəsinin uzunluğu 7,6 kilometr olan Buzovna-Mərdəkan hissəsinin tikintisi başa çatdırılaraq, 2013-cü ildə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə açılış mərasimi olub və əhalinin istifadəsinə verilib. Bu bölgədə yaşayan əhalinin çoxsaylı müalicəti nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ötən ilin yanvarında və fevralında imzaladığı sərəncamlarla təsdiq edilən 2018-ci ilin dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil

bil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 5,6 milyon manatı 55 min nəfərin yaşadığı 3 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Buzovna-Mərdəkan-Qala avtomobil yolunun 5,4 kilometrlik Mərdəkan-Qala hissəsinin tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb. 2018-ci ildə layihənin tikintisi yekunlaşan hissəsi ilə Qala qəsəbəsi arasında yeni nəqliyyat bağlantısı yaratmaq, həmçinin nəqliyyat vasitələrinin normal hərəkətini təmin etmək məqsədilə Mərdəkan-Qala hissəsində 5,2 kilometr uzunluğunda yolun tikintisi aparılıb.

Bu yolun 400 metrlik hissəsinin eni 18 metr olmaqla 1-ci texniki dərəcəlidir, yəni 2 hərəkət zolaqlıdır. Bu yolun istifadəyə verilməsi həm sosial, həm də iqtisadi baxımdan olduqca əhəmiyyətlidir. Belə ki, həmin yol Buzovna, Süvəlan, Qala, Mərdəkan qəsəbələrini birləşdirməklə bu qəsəbələrdə yaşayan sakinlərin şəhərə çıxışını da rahat təmin etməyə geniş imkan yaradır.

Eyni zamanda, bu qəsəbələrdən Qala-Pirallu yoluna da birbaşa çıxış təmin edilir. Bununla yanaşı, paytaxtın bu hissəsində yaşayanlar şəhərə daxil olmadan bu alternativ yolla Sumqayıt, həmçinin Şamaxı və Quba istiqamətinə də rahat çıxış əldə edirlər. Beləliklə, bu layihənin icrası txacların qarşısının alınması, nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin normal və təhlükəsiz təşkili, sürücülərin və sərnişinlərin mənzil başına vaxtında çatması baxımından da mühüm rola malikdir.

Bakı Limanı Avropanın aparıcı logistika qovşağı ilə əməkdaşlığa başlayıb

Avropanın ən böyük logistika və nəqliyyat qovşaqlarından biri olan Niderland Krallığının Limburq əyalətinin Venlo şəhərində fəaliyyət göstərən aparıcı şirkətləri "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC ilə əməkdaşlığa start veriblər.

Limandan AZƏRTAC-a bildirilib ki, ötən həftə Bakı Limanı ilə Venlo şəhərinin daxil olduğu Limburq əyalətinin hökuməti və aparıcı şirkətlər arasında əməkdaşlığa dair anlaşma memorandumu imzalanıb.

Bakı Limanının imzaladığı memorandumda Limburq əyalətinin hökuməti, "Cabooter Group", "SMART Logistics Centre", "Limburq İnkişaf və Sərmayə Şirkəti", "Venlo Yaşıl Liman", "KLG Europe", "Simal Limburq İnkişaf Şurası", "Azərbaycan Niderland Biznes Qovşağı Şirkətləri" və Fontys Universiteti ilə əməkdaşlıq nəzərdə tutulub.

"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadov imzalanma mərasimindən sonra qeyd edib ki, logis-

tika və nəqliyyat şirkətləri, təhsil ocaqları ilə əməkdaşlıq Azərbaycanın regional qovşağa çevrilməsi strategiyasına əsaslanır: "Bu gün təməli qoyulan əməkdaşlığımız Niderland və Avropanın tanınmış şirkətlərinin Bakı Limanına cəlb edilməsinə səbəb olacaq.

Sevindirici haldır ki, Niderland şirkətləri Asiya ilə Avropa arasında logistika zəncirində Ələt qəsəbəsində yerləşən yeni Bakı Limanına xüsusi önəm verirlər, ölkəmizdə çeşidli xidmət və istehsal sahələrində fəaliyyət göstərmək marağındadırlar".

Səfər zamanı Geleen şəhərindəki "Chemelot" multimodal terminalına baxış keçirilib və idarəetmə sistemi, yükləmə və boşaltma ilə bağlı texnoloji proseslər, terminalın ümumi işləmə prosesi barədə ətraflı məlumat verilib.

Səfərin yekunu olaraq Venlodə fəaliyyət göstərən logistik şirkətlərlə cari ilin mayında Venlo-İstanbul-Bakı-Çin istiqamətində ilk test konteynerin daşınması ilə bağlı ilkin razılığa gəlinib.

Азербайджан наращивает экспорт метанола

В Азербайджане в последние годы наблюдается достаточно устойчивый рост экспорта метанола.

Об этом сказал ведущий специалист по управлению портфелем активов "Уралхим" Максим Белоусов на IV Международном форуме SOCAR «Downstream Каспий и Центральная Азия - трейдинг, логистика, нефтепереработка, нефтехимия» в Баку.

Белоусов отметил, что Азербайджан ежегодно производит 250-300 тысяч тонн метанола ежегодно, добавив, что крупнейшими партнера-

ми Азербайджана в торговле метанолом являются Турция, Италия, Румыния, Словения.

По словам эксперта, метанол используется также в газовом секторе Азербайджана.

"Большая доля метанола используется на внутреннем рынке для борьбы с гидратообразованием. Оценочные объемы метанола, который используется в этом направлении составляет 15-20 тысяч тонн в год", - отметил он. Далее он сказал, что среди стран СНГ производством метанола занимаются, помимо Азер-

байджана Россия, Узбекистан, Беларусь, Украина.

"В регионе очень большая конкуренция. Здесь действуют 25 производителей метанола с суммарной производительной мощностью 250 миллионов тонн метанола в год", - сказал он. Эксперт также подчеркнул, что до 2025 года средний ежегодный рост производства метанола по миру будет составлять около 5,5 процента.

Обсуждено азербайджано-иранское экономическое сотрудничество

Министр экономики, сопредседатель Государственной комиссии по экономической, торговой и гуманитарной сферам между Азербайджанской Республикой и Исламской Республикой Иран Шахин Мустафаев встретился с делегацией во главе с министром промышленности, шахт и торговли Ирана Резой Рахмани.

Как сообщили в пресс-службе Министерства экономики, на встрече Ш.Мустафаев подчеркнул, что политическая воля и дружественные отношения президентов Азербайджана и Ирана создали крепкую основу для развития экономического сотрудничества между нашими странами. За последние 5 лет азербайджано-иранские связи активно развиваются и вышли на новый этап. Министр экономики отметил, что в Азербайджане зарегистрировано более 1 000 иранских компаний, Иран вложил в Азербайджан инвестиции в размере 3,4 млрд дол-

ларов США. В рамках азербайджано-иранских совместных проектов в Нефтчалинском промышленном квартале успешно функционирует автомобильный завод. В 2018 году на заводе было произведено и продано более 1 000, а в первом квартале этого года - 360 автомобилей.

На встрече также было доведено до внимания о строительстве совместного фармацевтического завода в Пираллахинском промышленном парке. Наряду с этим, в Гаджигабульском промышленном квартале заложен фундамент завода по производству автобусов.

Азербайджан подписал дистрибьюторский договор с иранской компанией

19 апреля в рамках церемонии закладки фундамента завода по производству автобусов и грузовых автомобилей в Гаджигабульском промышленном парке был подписан дистрибьюторский

договор между ОАО Азербайджане прицепов для крупнотоннажных грузовых автомобилей. Затем будет построен новый завод по производству этих прицепов в Азербайджане», - довел до внимания Э.Ахундов.

В Екатеринбурге состоялась презентация проекта Сеть магазинов «Дары Азербайджана»

При организационной поддержке Уральской торгово-промышленной палаты и участия Генерального консульства Азербайджана в Екатеринбурге состоялась очередная презентация

проекта Торгового представительства нашей страны в России «Сеть магазинов «Дары Азербайджана». Как сообщили в торгпредстве, местные предприниматели ознакомились с кон-

цепцией проекта «Торговый дом «Азербайджан», составной частью которой является сеть магазинов «Дары Азербайджана». Концепция направлена на формирование комплексной системы по поддержке азербайджанских экспортеров и продвижению азербайджанской продукции на российском рынке. Магазины «Дары Азербайджана» будут открываться с привлечением местных предпринимателей в Москве и различных регионах Российской Федерации и будут иметь различные форматы - от крупных магазинов с

широким ассортиментом продукции до специализированных чайных и винных домов. «Торговый дом «Азербайджан» будет оказывать содействие в обеспечении магазинов широким ассортиментом азербайджанской продукции и являться постоянно действующей «витриной» нашей страны, где можно познакомиться с ее экспортным потенциалом, туристическими и инвестиционными возможностями, площадкой для контакта азербайджанских и российских предпринимателей.

Прошедший год в облике регионов

Исполняется год со дня переизбрания Президента Ильхама Алиева главой Азербайджанского государства.

За этот короткий срок в жизни страны, в частности, в облике регионов произошли значительные изменения, развитие, улучшилось социальное благосостояние людей.

Президент Ильхам Алиев всегда придает особое значение развитию регионов, расценивает политику, реализуемую в этом направлении, как важную составную часть устойчивой социально-экономической стратегии развития, успешно осуществляемой в нашей стране. Реализация задач, предусмотренных в успешно осуществляемых государственных программах, принятых в области развития регионов, а также в распоряжениях, связанных с дополнительными мерами по социально-экономическому развитию регионов, послужили импульсом для устойчивого развития ненефтяного сектора в стране, повышения качества обеспечения коммунальных услуг и социальной инфраструктуры в регионах, улучшения бизнес-среды, роста инвестиционных вложений, открытия новых предприятий и рабочих мест, в конечном итоге, для повышения занятости населения и снижения уровня бедности. Сначала взглянем на экономические показатели 2018 года: внутренний валовой продукт составил 1,4 процента, ненефтяной сектор вырос на 1,8 процента. Промышленное производство увеличилось на 1,5 процента, а промышленное производство в ненефтяном секторе - на 9,1 процента. Инфляция составила всего 2,3 процента. Рост сельского хозяйства составил 4,6 процента, а денежная прибыль населения - 9,2 процента. В экономику страны были вложены инвестиции в размере 17,2 млрд манатов, из которых более 11 млрд манатов приходится на ненефтяной сектор. Экспорт увеличился на 36 процентов и составил 19 млрд долларов. Положительное saldo во внешнеторговом балансе составило 8,6 млрд долларов. Валютные ресурсы выросли на 3 млрд долларов и составили 45 млрд долларов. Внешние долги составляют 19 процентов внутреннего валового

продукта. Валютные ресурсы в 4-5 раза превышают внешние долги. Созданы 118 тыс. постоянных рабочих мест. Вспомним выступление Президента Ильхама Алиева на VI съезде партии «Ени Азербайджан»: «В Азербайджане стали вкладываться инвестиции, наша страна начала стремительно развиваться. Политика Гейдара Алиева продолжается в Азербайджане и после 2003 года. В 2003 году, накануне президентских выборов, я заявил, что если азербайджанский народ окажет мне доверие, то я буду продолжать политику Гейдара Алиева». Результатом успешного осуществления именно этой политики является то, что облик городов, поселков и сел в регионах полностью изменился, созданы широкие возможности для повышения потенциала регионов, улучшения инфраструктурного обеспечения, качества коммунальных услуг, бизнес- и инвестиционной среды, а также повышения благосостояния населения.

В рамках государственных программ, осуществляемых в связи с региональным развитием, обеспечивается устойчивое развитие ненефтяного сектора, в стране создается благоприятная почва для развития конкурентоспособного промышленного производства на основе инновационных и высоких технологий, создаются промышленные предприятия основывающиеся на современных технологиях. Было бы уместно отметить, что в проведенном французской компанией

Opinion Way в марте этого года в Азербайджане опросе 85,1 процента респондентов в целом положительно ответили на вопрос «Как вы оцениваете работу, осуществляемую Президентом Ильхамом Алиевым за последний год», а на вопрос «Как по-вашему, произошло ли развитие регионов в результате исполнения «Программы социально-экономического развития регионов» и деятельности, осуществляемой правительством в регионах». 93,1 процента респондентов ответили «да», 72,3 процента респондентов оценили деятельность правительства в этом направлении положительно, 20,8 процента - «относительно положительно».

Окинем взглядом период реализации государственных программ - показатели 2004-2018 годов. В эти годы в результате успешной реализации государственных программ социально-экономического развития регионов внутренний валовой продукт вырос в 3,3 раза, в том числе по ненефтяному сектору - 2,8 раза, промышленности - 2,6 раза, сельскому хозяйству - 1,7 раза. В результате целенаправленных мер, осуществленных за этот период, в стране было создано более 2 млн новых рабочих мест, в том числе, 1,5 млн постоянных рабочих мест, более 100 тыс. предприятий, безработица снизилась до 5 процентов, а уровень безработицы - до 5,1 процента.

В период исполнения программ Президент Ильхам Алиев принял участие в

церемониях открытия и закладки фундамента более 1800 инфраструктурных объектов.

В период после принятия государственных программ в стране были осуществлены комплексные меры по динамичному развитию и расширению предпринимательства, усилению государственной поддержки предпринимателей и созданию надежных механизмов защиты их прав, в стране сформировался сильный частный сектор, еще более улучшилась деловая инвестиционная среда, число предпринимателей увеличилось и стало ведущей силой экономики страны. В 2018 году доля частного сектора в внутреннем валовом продукте превысила 80 процентов, в сфере занятости - 75 процентов,

более улучшив свою позицию по 8 из 10 индикаторов, включен в список 10 самых реформаторских государств мира, и объявлен страной, проводящей наибольшее количество реформ в мире.

Поощрение инвестиций в азербайджанскую экономику стало главной линией, осуществляемой стратегией экономической политики, в экономику страны в течение 2004-2018 годов было инвестировано 244,9 млрд долларов США. В целях повышения конкурентоспособности экономики страны, в течение 2004-2018 годов продолжилось внедрение технологий инновационного характера, были созданы новые предприятия, в промышленности страны отмечен реальный рост в 2,6 процента. Если доля частного сектора в общем объеме про-

число предпринимательских субъектов, зарегистрированных государством, превысило 950 тыс. 66,6 процента зарегистрированных предпринимательских субъектов приходится на долю регионов. Успехи, достигнутые Азербайджаном, положительно отразились и в отчетах международных организаций и финансовых институтов. Неслучайно, что в отчете Всемирного банка «Doing Business 2019» Азербайджан по сравнению с предыдущим годом, продвинувшись в рейтинге на 32 ступени, поднялся с 57-го места на 25-ю ступень. Согласно документу Азербайджан, еще

мышленной продукции составила в 2003 году 56,8 процента, то в настоящее время она превышает 80 проц. Широкомасштабная работа, проведенная в рамках государственных программ, создала прочную базу для развития регионов и на предстоящие годы. Одним словом, рассматривая картину развития экономики страны, осуществляемая успешная политика вновь обживает перед глазами. Эта политика более отчетливо видна в изо дня в день меняющемся облике районов.

Джейхун Рустамов, АЗЕРТАДЖ

25 aprel - 1 may 2019-cu il

İ.Əliyev: "Maaşlar və pensiyalar bundan sonra da qaldırılacaq" TAP boru kəməri layihəsi üzrə işlərin 86,5 faizi tamamlanıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva aprelin 18-də Bakının Suraxanı rayonunun Qaraçuxur qəsəbəsində əsaslı şəkildə yenidən qurulan Neftçilər parkında yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov və Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov əsaslı şəkildə yenidən qurulan Neftçilər parkında yaradılan şərait barədə dövlətimizin başçısına məlumat veriblər.

Qeyd edilmişdir ki, bu istirahət parkı 1982-ci ildə salınıb. "Bakı şəhərinin və onun qəsəbələrinin sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramı" çərçivəsində ötən ilin martından parkda yenidənqurma işlərinə başlanılıb. Ümumi sahəsi 6 hektar olan ərazinin 4 hektarlıq hissəsində mədəniyyət və istirahət parkı yaradılıb.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım əvvəlcə burada istirahət edən sakinlərlə görüşüb söhbət etmişlər.

Söhbət zamanı qəsəbə sakinləri prezidentə son üç ayda verdiyi fərmanlara görə təşəkkür etdilər. Prezident İlham Əliyev demişdir: "Doğrudan da böyük işlərdir. Çünki Azərbaycanda bu məsələ elə səviyyədə həll olunur ki, bunun dünyada bənzəri yoxdur. Bir çox ölkələrdə bu problem mövcuddur. Ancaq biz çox ciddi

qərar qəbul etdik və bu, vətəndaşların maraqlarını maksimum nəzərə alan qərar oldu. Təqribən 800 minə yaxın insan bu fərmandan faydalanacaq. O cümlədən, minimum əməkhaqqının, minimum pensiyanın təxminən 40 faiz qaldırılması da önəmli addımdır. Ancaq onu da deməliyəm ki, bu artım böyük olsa da, bizi qane edə bilməz. Çünki bizdə maaşlar və pensiyalar bundan sonra da qaldırılacaq. Müvafiq göstəriş verildi. İndi hökumətdə iş aparılır, müvafiq nazirliklərə göstəriş verilib. İndi bizim maliyyə imkanlarımız artıb. Çünki ölkəmizdə aparılan ciddi iqtisadi islahatlar bizə əlavə gəlirlər gətirib. Artıq bu ilin əvvəlindən büdcəyə kifayət qədər böyük məbləğ daxil oldu və yığılan əlavə büdcə gəlirləri mənim göstərişimlə, ilk növbədə, vətəndaşların sosial müdafiəsinə istiqamətləndirilməlidir, o cümlədən maaşların, pensiyaların qaldırılmasına. Baxmayaraq ki, biz mart ayında bu qərarı qəbul etdik və aprelin əvvəlindən sosial müavinətlərin artımı qüvvəyə mindi, burada da sosial müavinətlər orta hesabla iki dəfə artırılıb və 600 minə yaxın insan bu proqramla əhatə olunub. Bu istiqamətdə işlər davam etdiriləcək. Minimum əməkhaqqı, minimum pensiya Azərbaycanda bundan sonra da qaldırılacaq ki, vətəndaşlar daha da yaxşı yaşasınlar".

Martin sonuna Azərbaycan təbii qazını Avropaya daşıyacaq "Trans-Adriatik" (TAP) boru kəməri layihəsi üzrə işlərin - mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla 86,5 faizi icra edilib.

Bu barədə boru kəmərinin operatoru olan TAP AG şirkəti məlumat yayıb. Bildirilir ki, TAP layihəsi qrafik üzrə davam edir. Hər gün yüzlərlə metr ərazi təmizlənilir, borular marşrut xətti boyunca düzülür, qaynaqlanır, xəndəyə endirilir və torpaq örtüyü bərpa olunur.

Qeyd edək ki, TAP-ın Yunanıstandan keçən 550 kilometrlik hissəsində ərazi tamamilə təmizlənilib və qiymətləndirilib. Bu ölkədə boruların 547 kilometri qaynaq

yasının inşası qrafik üzrə davam edir. Kipoidəki stansiyada ümumi tikinti işlərinin 79 faizi yekunlaşıb. Fierdəki kompressor stansiyasının inşasının isə 77 faizi başa çatıb. Kipoidə boruların tədarükü tamamlandı və boruların 90 faizdən çoxu qurulub. Suyun dayanıqlılıq sınaqları isə qrafik üzrə irəliləyir.

Boru kəmərinin Adriatik dənizindən keçəcək hissəsində tikinti işlərinin 10 faizdən çoxu yekunlaşıb. TAP üzrə Albaniya sularında ilk dəniz borularının inşasına başlanılıb. Albaniyada ilk dəniz borular müvəfəqiyyətlə sahilə çıxarılıb. Belə ki, TAP-ın dəniz hissəsinin mühəndislik, təchizat, tikinti və quraşdırma (EPCI) üzrə prodaktsiya

edilib. 535 kilometr boru torpağa basdırılıb. Boru kəmərinin Albaniyadan keçən 215 kilometrlik hissəsində də ərazi təmizlənilib və qiymətləndirilib. Boruların 214 kilometr qaynaqlanıb və 177 kilometr ərazi isə tamamilə əvvəlki vəziyyətinə gətirilib. TAP-ın Yunanıstan və Albaniya marşrutunda boruların 98 faizi torpağa basdırılıb. TAP-ın ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard kubmetr olan ilkin layihəsi üzrə biri Kipoidə (Yunanıstan), digəri isə Fierdə (Albaniya) olmaqla 2 kompressor stansi-

yanın "Saipem" şirkəti bu əməliyyatlar üçün "Castoro 10" gəmisindən istifadə edib. Polad borular sahilə 1,4 kilometr məsafədəki gəmidə qaynaqlanıb. Daha sonra sınaqlar aparılıb və borular dənizin dibinə endirilib. 1,8 kilometrlik ilk borular Fier yaxınlığında sahilə çıxıb. Uzunluğu 139 metr və eni 36 metr olan "Castoro 10" gəmi boruları Albaniyanın dayaz sularında döşəməyə davam edir, bunun ardından fiber-optik kabelin çəkilişi də həyata keçiriləcək.

2019-cu ilin 1-ci rübündə vergi sahəsində görülmüş işlər barədə

Vergilər Nazirliyi proqnoza əməl edib Vergi ödəyicilərinin sayı 25,5 faiz artıb

Vergilər Nazirliyi dövlət büdcəsinə vergi daxilolmalarının təmin edilməsi, vergitutma bazasının genişləndirilməsi, səmərəli vergi inzibətçiliğinin və vergi nəzarətinin həyata keçirilməsi, vergi qanunvericiliyinə edilmiş dəyişikliklərdən irəli gələrək vergi uçotunun düzgün qurulması sahəsində fəaliyyətini davam etdirir.

2019-cu ilin 1-ci rübündə dövlət büdcəsinə Vergilər Nazirliyi tərəfindən 1 milyard 672,9 milyon manat vergi sərbəst edilib, proqnoza 110,4% əməl olunub, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 16,5% və ya 236,4 milyon manat çox vəsait toplanıb.

Ödənilən vergilərin 30,9%-i neft-qaz sektorunun, 69,1%-i qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşüb. Qeyri-neft-qaz sektoru üzrə vergi daxilolmalarının artımı 18,3% təşkil edib.

Vergi daxilolmalarında qeyri-dövlət sektorunun xüsusi çəkisi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18,6% artaraq 76,5%-ə çatıb. Qeyri-neft-qaz sektorunun özəl bölməsindən vergi ödəmələri 20,6% artıb, onun qeyri-neft vergilərində xüsusi çəkisi 76,7%-ə, cəmi vergi daxilolmalarında xüsusi çəkisi 53%-ə yüksəlib.

2019-cu ilin 1-ci rübündə regionlardan vergi daxilolmaları artaraq 168,4 milyon manat təşkil etməklə, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 24,3% çox olub. Bu zaman mərkəzləşdirilmiş daxilolmalar nəzərə alınmadan, regionların daxili potensialı üzrə daxilolmalar

həcmi daha böyük həcmdə 40,4% artıb. Regionlardan daxilolmaların cəmi vergi daxilolmalarında xüsusi çəkisi isə 10,1%-ə yüksəlib.

Cari ilin 1-ci rübünün yekunlarına görə, məcburi dövlət sosial sığortası üzrə daxilolmalar 582,1 milyon manat olmaqla 110,8%, işsizlikdən sığorta üzrə daxilolmaların məbləği 22,8 milyon manat olmaqla 117,3% icra olunub.

2019-cu ilin 1-ci rübündə açılmış yoxlamaların sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 86,9%, başa çatdırılmış yoxlamaların sayı isə 75,2% azalsa da, yoxlamalarla hesablanmış əlavə vəsaitin məbləği cəmi 3,7% azalıb. Bir yoxlamaya düşən dövrü vergilərinin məbləği isə əvvəlki dövrə müqayisədə 47,7% artıb.

2019-cu ilin 1-ci rübündə vergi borcu 14 milyon 624,0 min manat olan 1.858 sayda vergi ödəyicisi və vəzifəli şəxslərin məhkəmə qərarı əsasında ölkədən getmə hüququ məhdudlaşdırılıb ki, bunun nəticəsində də borcun 50%-dən çoxu dövlət büdcəsinə ödənilib.

Cari ilin I rübü ərzində 21.874 sayda təqdim edilməmiş bəyannamələrin alınması təmin edilib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 74,9% artım deməkdir. Borclu vergi ödəyicilərinin 95%-dən çoxu inzibati tədbirlər həyata keçirilmədən, məhz vergi orqanları tərəfindən aparılmış məlumatlandırma tədbirləri nəticəsində könüllü şəkildə ödəniş edib.

Cari ilin ilk rübündə qeydiyyatdan keçmiş vergi ödəyicilərinin sayı 25 min 536 (3 min 270 hüquqi şəxs, 22 min 266 fiziki şəxs) olub, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 25,5 faiz çoxdur.

Vergilər Nazirliyinin Media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, qeydiyyatdan keçmiş vergi ödəyicilərinin 52,2 faizi regionların payına düşüb. Həmçinin hesabata dövründə 11 min 232 təsərrüfat subyekti (obyekt) qeydiyyatdan keçib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 73,2 faiz çox

Vergidən yayınan şəxslər cərimə ödəyiblər

Bu ilin birinci rübündə vergidən yayınma hallarına son qoyulması, "kölğə" iqtisadiyyatının aradan qaldırılması, şəffaflığın təmin edilməsi, vergi ödəyicilərində uçotun düz-

gün aparılması və vergilərin tam şəkildə dövlət büdcəsinə ödənilməsi istiqamətində nəzarət tədbirləri davam etdirilib, aksizli malların dövriyyəsinə vergi nəzarəti gücləndirilib.

Vergilər Nazirliyinin Media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, həmin dövrdə vergi ödəməkdən yayınma faktları üzrə istintaq olunan cinayət işləri üzrə vurulmuş

ziyandan 7,4 milyon manat məbləğin ödənilməsi təmin edilib.

Bu isə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3 dəfə çoxdur.

Qəbz almayanlar cərimə olunurlar

Vergi Məcəlləsinin 220-ci maddəsinə əsasən, fərdi qaydada (muzdlu işçi cəlb etmədən) məşğul olan vergi ödəyiciləri "Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin ödənilməsi haqqında qəbz" i almalıdır.

Vergilər Nazirliyinin Media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, sözügedən vergi ödəyicilərinə fərdi foto, audio-video xidmətləri sahəsində fəaliyyət, iaşə obyektlərində

müştərilərə xidmət göstərən fiziki şəxslər (ofisiant), gözətçi və digər analoji işlər, fərdi qaydada bərbər, dərzi və digər fəaliyyətlə məşğul olan şəxslər aiddir.

Vergi Məcəlləsinin 58.12-ci maddəsinə əsasən, "Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin ödənilməsi haqqında qəbz" almadan sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsinə görə vergi ödəyicisinə aşağıdakı maliyyə sanksiyası tətbiq edilir:

- təqvim ili ərzində belə hallara birinci dəfə yol verildikdə həmin fəaliyyət növünə görə müəyyən olunmuş aylıq sabit vergi məbləğinin 40 faizi miqdarında;

- təqvim ili ərzində belə hallara ikinci və daha çox dəfə yol verildikdə həmin fəaliyyət növünə görə müəyyən olunmuş aylıq sabit vergi məbləğinin 100 faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq olunur.

I rübdə gömrük daxilolmaları 1 milyard manatı keçib

Yanvar-mart aylarında vətəndaşlar tərəfindən Dövlət Gömrük Komitəsinə 901 min 323 elektron müraciət daxil olub. Komitədən AZƏRTAC-a bildirilib ki, daxil olan müraciətlər arasında fiziki şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük sərəhəmindən ke-

rük əməliyyatları və ya gömrük prosedurları ilə bağlı ödəniləcək gömrük ödənişlərinin həyata keçirilməsi çoxluq təşkil edib. Cari ilin yanvar-mart aylarında Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən dövlət büdcəsinə daxilolmalar 1 milyard 14 milyon 70 min manat olub.

Komitədən bildirilib ki, üç ayda gömrük rüsumları üzrə dövlət büdcəsinə daxilolmalar 227 milyon 314 min manat, əlavə dəyər vergisi üzrə 699 milyon 856 min manat, aksizlər üzrə 77 milyon 73 min manat, yol vergisi üzrə isə 9 milyon 825 min manat təşkil edib.

Hüseyn Cavidin "İblis" əsəri İstanbul səhnəsində

İstanbulun Harbiyə-Muhsin Örtüçlül səhnəsində görkəmli Azərbaycan dramaturqu Hüseyn Cavidin "İblis" əsəri tamaşaya qoyulub.

Tamaşa İstanbul Şəhər Teatrları və Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun təşkilatı dəstəyi ilə hazırlanıb. Səhnə əsərinin hazırlanmasına İstanbul Şəhər Teatrlarının direktoru Sedat Çakar tərəfindən mənavi dəstək verilib. Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Azərbaycanın mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev, tanınmış şairə Sona Vəliyeva, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım, Türkiyənin Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri Akkan Suver, Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Xəzər İbrahim, Azərbaycanın İstanbuldakı baş konsulu Məsim Hacıyev, səfirliyin və konsulluğun əməkdaşları, ziyalılar, media nümayəndələri və digərləri iştirak ediblər. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi, İstanbul Şəhər

bəstələyib.

Bu tamaşada ilk dəfə olaraq "Mapping" 3D işıq cihazlarından istifadə edilib. İstanbulun teatr səhnələri üçün ilk olan, kino effekti ilə seçilən bu qurğu tamaşaya xüsusi görkəm verib. Tamaşaya baxışdan sonra çıxış edən Mələhət Abbasova, Azərbaycanın mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev və tanınmış şairə Sona Vəliyeva Hüseyn Cavid kimi dahi bir yazıçı türk, eləcə də dünya tamaşaçısına tanıtmışın vacibliyini qeyd ediblər. Bildirilib ki, "İblis" Cavid dramaturgiyasının şah əsəridir. Əsərin 1918-ci ildə yazılmasına baxmayaraq, mövzu bu gün də aktuallığını qoruyur və təəssüf ki, müasir həyatımızda davam edən qarşıdurmalarda özündə əks etdirir.

Teatrlarının direktor müavini Mələhət Abbasova, əsərin mətnini müasir türk dilinə uyğunlaşdırən dramaturq Hilmi Zəfər Şahin, baş məsləhətçisi isə filologiya üzrə fəlsəfi doktoru Sona Vəliyevadır. Baş rollarda Türkiyənin tanınmış aktyorlarından Rıdvan Çələbi, Əmrə Narci, İskəndər Bağcılar, Şenay Bağ, Nurseli Tırışkan və Çağatay Palabiyik iştirak edirlər.

Səhnə əsərinin musiqisi xüsusi olaraq bu tamaşa üçün Azərbaycanın Xalq artisti, bəstəkar Aygün Səmədzadə tərəfindən

DÜNYA XƏBƏRLƏRİ Almaniyada sahibkarlığın inkişafı üçün risk yaranıb

Alman Ticarət-Sənaye Palataları Assosiasiyası Almaniyada hökumətə müraciətlə iqtisadi tənəzzül şəraitində özəl sektorun vergi yükünü və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan digər yükləri azaltmağa tövsiyə edib. DIHK prezidenti Erik Şvaytser jurnalistlərə deyib: "Bizdə biznesin üzərinə düşən yük başqa ölkələrlə müqayisədə xeyli artıb". Şvaytser hökuməti bu sahədə "bir az sürəti azaltmağa" çağırıb və əlavə edib ki, əgər hökumət bu xahişə əməl etsə, bu, iqtisadi dirçəliş üçün mühüm stimol olacaq. Şvaytser elektrik enerjisinin qiymətinə diqqətli cəlb edərək deyib: "Elektrik enerjisinin qiyməti ilə əlaqədar deyə bilərəm ki, şirkətlərin çoxunun xərcləri artıb və nəticədə sahibkarlığın

inkişafı üçün müəyyən risk yaranıb".

Onun sözlərinə görə, Almaniyada orta ölçülü sənaye müəssisələri üçün elektrik enerjisinin tarifləri dünya bazarlarında Almaniyanın əsas rəqibi olan qonşu Fransadakı ilə müqayisədə iki dəfə yüksəkdir. Sağ mərkəzçi iqtisadiyyat naziri Piter Altmayer də son illərdə

biznesə tətbiq edilən vergilərin, rüsumların və lüzumsuz bürokratiyanın azaldılmasına tərəfdar olduğunu bildirib. Maliyyə nazirinin mətbuat katibi, sol-mərkəzçi sosial demokratların nümayəndəsi Olaf Şlots isə öz twitter mikrobloqunda yazıb ki, onun təmsil etdiyi Nazirliyin fikrincə, vergi islahatları aparılması üçün əsas yoxdur.

AİİB-in üzvlərinin sayı 97-yə çatıb

Asiya İnfrastruktur İnvestisiya Bankının (AİİB) direktorlar şurası Fil Dişi Sahili, Qvineya, Tunis və Uruqvayın banka üzvlüklə bağlı müraciətlərini müsbət cavablandırıb. Bununla AİİB-in üzvlərinin sayı 97-yə çatıb. Bu dövlətlər müvafiq ölkədaxili proseduru keçdikdən və müəyyən olunmuş məbləğdə depoziti ödədikdən sonra AİİB-in tamhüquqlü üzvləri olacaqlar. Qeyd edək ki, AİİB 2016-cı ilin

yanvarında Azərbaycan da daxil olmaqla 57 təsisçi-üzv ölkə tərəfindən yaradılıb. Mənzil-qərarqahı Pekində yerləşən bank 100 milyard dollar nizamnamə kapitalı ilə Asiyada enerji, nəqliyyat, şəhərsalma, su

təchizatı, logistika, telekommunikasiya, kənd təsərrüfatı, ətraf mühit və digər sahələr üzrə infrastruktur layihələrini maliyyələşdirir. Bank fəaliyyətə başladığı vaxtdan indiyədək Azərbaycan da daxil olmaqla, müxtəlif ölkələrə 39 layihəyə, ümumilikdə, 7,94 milyard dollar kredit ayırıb. AİİB 2016-cı ilin dekabrında Trans-Anadolu qaz boru kəməri (TANAP) layihəsinə 600 milyon dollar kredit verib.

AtaBank "Həyat naminə qan ver" aksiyasını keçirdi

"AtaBank" ASC-nin övbəti sosial layihələrindən biri baş tutub. 19 aprel 2019-cu il tarixində bankın əməkdaşları könüllü qan vermə aksiyasında iştirak ediblər. Bankın Azadlıq pr. 124 ünvanında yerləşən ofisində Mərkəzi Qan Bankının peşəkar tibb kollektivi donorların sağlamlıq vəziyyətini yoxlayaraq qan götürmə əməliyyatını həyata keçiriblər. "Həyat naminə qan ver" şüarı altında keçən qanvermə aksiyası hemo-filiya və talassemiyadan əziyyət çəkənləri qanla təmin etmək məqsədi daşıyır. Qeyd edək ki, toplanan qan laboratoriyada müayinə edildikdən sonra istifadə olunacaq.

Biznesin İnkişafı Departamentinin direktoru Oruc İbrahimovun sözlərinə görə, AtaBank olaraq korporativ idarəetmə standartları çərçivəsində cəmiyyət, müştərilər və öz işçiləri qarşısında olan korporativ sosial məsuliyyətinə daim önəm veririk və gələcəkdə bu cür tədbirlərin ənənəvi hal alması üçün çalışacağıq.

İtaliyada İQİ aşağı düşüb

İtaliyada istehlak qiymətləri indeksi üç aydır ki, aşağı düşür. Belə ki, indeks 112,5 faizdən 110,5 faizə düşüb. Bu, 2017-ci ilin iyul ayından bəri müşahidə edilən ən aşağı səviyyədir. Bu barədə İtaliyanın Milli Statistika İnstitutu məlumat yayıb. Bildirilib ki, ölkədə işgüzar inam indeksinin son vaxtlar artmasına baxmayaraq, bu göstərici, ümumiyyətlə, 99,1 faizdən 98,7 faizə düşüb. Emal sənayesində isə işgüzar inam indeksi 2015-ci ilin fevralından bu günə kimi ən aşağı səviyyəyə enib. Lakin inşaat sektorunda müvafiq indeks 2007-ci ilin aprel ayında qeydə alınan yüksək səviyyəyə çatıb.

ABŞ müvəqqəti güzəştə ləğv edə bilər

ABŞ İrandan neft idxal edən 8 ölkəyə - Türkiyə, Çin, Hindistan, Koreya Respublikası, İtaliya, Yunanistan, Yaponiya və Tayvana tətbiq olunan müvəqqəti güzəştə ləğv edə bilər. Bu barədə aparıcı KİV-lər məlumat yayıb. Bu xəbərlərdən sonra dünya birjalarında neftin qiyməti kəskin bahalaşdı. Belə ki, "Brent" və "Light"-in qiyməti son 6 ayın maksimumuna yüksəlib.

"Bloomberg"-in xəbərinə görə isə, ABŞ rəhbərliyi İrandan neft alan ölkələrə tətbiq edilən və mayın 2-də başa çatacaq güzəştin müddətini artırmayacaq. Xatırladaq ki, ABŞ-ın İrana qarşı sanksiyalarının ikinci mərhələsi ötən il noyabrın 5-də qüvvəyə minib. Sanksiyalar çərçivəsində İrandan neft idxalını əhəmiyyətli dərəcədə azaldan Türkiyə, Çin, Hindistan, Koreya Respublikası, İtaliya, Yunanistan, Yaponiya və Tayvana 180 günlük müvəqqəti güzəşt tətbiq olunacaq.

ABŞ Prezidenti Donald Tramp keçən il mayın 8-də isə ölkəsinin nüvə razılaşmasından birtərəfli çıxıqdən sonra İrana qarşı sanksiyalar tətbiq edəcəyini açıqlamışdı. Bundan sonra ABŞ Maliyyə Nazirliyi Birləşmiş Ştatların İrana qarşı sanksiyalarının 90 və 180 günlük ara ilə iki mərhələdən ibarət olacağını bildirmişdi. 90 gündən sonra ilk sanksiya paketi avqustun 7-də qüvvəyə minib. 180 gündən sonra, yəni noyabrın 5-dən

ikinci sanksiya paketi tətbiq olunmağa başlayıb. Sanksiyalar İranın liman operatorları, yük və gəmiqayırma sektorunu, İran İslam Respublikasının Gəmiçilik Xətləri (IRISL Group), Cənub Gəmiçilik Xətti şirkətləri və digər əlaqədar təşkilatları, İran Milli Neft Şirkəti (NIOC) və Milli Tanker Şirkəti (NITC) daxil olmaqla İrandan neft, neft məhsulları və neft-kimya məhsullarının satışını, eləcə də maliyyə sektorunu hədəf alıb.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Ayten Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhşiz Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasimov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:

Lamiya NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:

Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500